

21 februari 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

KFKS 2021/487

§ 82

Ryssbergens naturreservat

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken förklara Ryssbergen som naturreservat enligt förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad den 11 januari 2022, bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 8 februari 2022.

Beslutet gäller endast om beslut om detaljplan för del av Ryssbergen vinner laga kraft, KFKS 2016/97-214. Föreskrifterna för naturreservatet träder i sådant fall i kraft fyra veckor efter publicering på kommunens webbplats.

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 27 april 2011 att påbörja inrättandet av Ryssbergens naturreservat under 2012. Sedan dess har ett stort antal inventeringar genomförts i Ryssbergen, bland annat naturvärdesinventeringar och inventeringar av fladdermöss, fåglar och insekter. En mindre workshop har också hållits med natur- och friluftsföreningar. Arbetet med att ta fram förslaget till föreskrifter, avgränsning och skötselplan skedde under 2020.

I stort sett hela det föreslagna naturreservatet har höga eller högsta naturvärde och cirka hälften av reservatet utgörs av en nyckelbiotop. Reservatet utgör cirka 40 % av en ekologisk värdekärna och är en viktig spridningslänk i öst-västlig och nord-sydlig riktning för barrskogslevande arter och arter knutna till gammal ädellövskog. Syftet med Ryssbergens naturreservat i förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer samt att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv.

Förslaget sändes ut på ett brett samråd. Vid samråden inkom totalt 145 yttranden, varav 123 från privatpersoner. Synpunkter och ändringar beskrivs närmare i samrådsredogörelsen, bilaga 2. Synpunkterna i samråden handlade i huvudsak om att avgränsningen av reservatet bör göras om och utökas till att omfatta hela den ekologiska värdekärnan på cirka 30 hektar mellan Svindersviks gård och Östra Vikdalen. Majoriteten av yttrandena framför att ett mindre reservat riskerar att utarma den biologiska mångfalden i hela Ryssbergen, även inom reservatet. Även exempelvis rekreativvärden och områdets förmåga att leverera ekosystemtjänster bedöms försämrats. Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, föreningar och privatpersoner vill se ett större naturreservat. Bland annat Länsstyrelsen, Sjöfartsverket, Nacka vatten och avfall, fastighetsägarna och föreningarna hade även en del mindre synpunkter på föreskrifterna och skötselplanen.

Efter samrådet har förtydliganden och tillägg gjorts i föreskrifterna. Reservatets avgränsning har inte ändrats.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

21 februari 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

Ärendet om inrättande av naturreservat tillstyrkes av natur- och trafiknämnden den 25 januari 2022. Parallellt finns förslag till beslut om att anta detaljplanen för Ryssbergen och förslag till genomförandebeslut och beslut om att ingå avtal om överföring av mark vid bildande av naturreservat för Ryssbergen. Samtliga ärenden är avhängiga av varandra och behandlades i kommunstyrelsen den 14 februari 2022.

Handlingar i ärendet

Protokollsutdrag från kommunstyrelsen den 14 februari 2022, § 56

Tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret samt enheten för bygg och anläggning, daterad den 8 februari 2022

Bilaga 1 Förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan, daterad 2022-01-11

Bilaga 2 Samrådsredogörelse Ryssbergen

Yrkanden

Hans Peters (C) yrkade, med instämmande av Peter Zethraeus (M), Helena Westerling (S), Gunilla Grudevall-Steen (L) och Anders Tiger (KD), bifall till kommunstyrelsens förslag.

Rolf Wasteson (V) yrkade, med instämmande av Sidney Holm (MP), Tomas Ottosson (V) och Esa Örmä (SD), att ärendet skulle återremitteras för att lyfta ur all bebyggelse ur Sicklaön 13:3 och Sicklaön 134:21 och låta även dessa fastigheter ingå i Ryssbergens naturreservat.

Mikael Carlsson (NL) yrkade att kommunstyrelsens förslag skulle avslås.

Beslutsgång

Ordföranden ställde först förslaget att återremittera ärendet mot avslag och fann att kommunfullmäktige hade beslutat att avslå förslaget.

Därefter ställde ordföranden kommunstyrelsens förslag mot avslag och fann att kommunfullmäktige hade beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Votering begärdes och verkställdes. Följande voteringsproposition godkändes: ”Den som bifaller kommunstyrelsens förslag röstar ja, den det ej vill röstar nej. Vinner nej har kommunfullmäktige beslutat att avslå kommunstyrelsens förslag.”

Vid voteringen avgavs 42 ja-röster och 18 nej-röster. 1 ledamot avstod från att rösta. Ordföranden konstaterade att kommunfullmäktige därmed hade bifallit kommunstyrelsens förslag.

Vid voteringen avgavs röster enligt bilaga.

- Voteringslista 4

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

21 februari 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

Reservationer

Christina Ståldal reserverade sig mot beslutet för Nackalistan och angav följande.

”Nackalistan har konsekvent motsatt sig exploatering i Ryssbergen. Vi har under alla år arbetat för att hela grönområdet öster om Marinstadsvägen i första hand ska bevaras och i andra hand blir naturreservat. Detta inkluderar det nu föreslagna naturreservatet, den del som nu avses exploateras inom detaljplan ”Ryssbergen” samt även den del som kan komma att exploateras inom ramen för detaljplan ”Verksamhetsområde trafikplats Kvarnholmen”.

Nackalistan vill framgent arbeta för att grönområdet mellan Marinstadsvägen och Svindersviks gård bevaras och gärna blir naturreservat. Den största delen av denna västra del skyddas dock redan nu genom strandskydd.

Ryssbergen är ett orört naturområde med höga naturvärden, rödlistade arter och urskog. De delar av grönområdet som här föreslås blir naturreservat skyddas redan idag av bl a av strandskydd och riksintresse för Stockholms hamninlopp.

Därför anser vi inte att det är försvarbart att tillåta exploatering av Ryssbergen, bara för att få naturreservat på den resterande delen. Nackdelarna är enorma och fördelarna mycket små i jämförelse. Begreppet greenwashing är inte långsökt här.

Nackalistan går inte med på ett beslut om instiftan av ett mindre naturreservat som dessutom villkoras av att detaljplanen i Ryssbergen vinner laga kraft. Det skulle vara att indirekt stödja exploateringen. Därför har vi yrkat avslag till förslaget. Vi kommer att fortsätta vårt arbete med att skydda hela Ryssbergens grönområde, gärna genom ett naturreservat.”

Esa Örmä reserverade sig mot beslutet för Sverigedemokraterna och angav följande.

”Tyvärr ser en lång kamp för ett grönt Nacka, grönt även på den tätbefolkade västra Sicklaön, nu ut att gå mot sitt slut, i alla fall vad det gäller Ryssbergen. Många goda argument har under åren lyfts fram för ett avbrytande av jätteprojektet, och ett skapande av naturreservat i hela området i stället. Nackas styrande majoritet har inte låtit sig påverkas nämnvärt. Det gröna som blir kvar kan inte uppfylla det som Ryssbergen länge har varit, för Nackaborna och andra: att vara en grön lunga och en oas av natur nära Stockholms stadskärna.

Med detta är också en del av den kamp förlorad som handlar om att visa att Nacka kan fortsätta att vara grönt, och en kommun mellan storstad och skärgård, samtidigt som kommunen är fullt ut modern med moderna kommunikationer och faciliteter och även tätbebyggd på många platser. En grön kommun kan fungera, och ändå expandera med nya välbehövliga bostäder och lokaler – det som behövs är lite måttfullhet och eftertanke i fastighetspolitiken.

Sverigedemokraterna kommer för överskådlig framtid att vara en viktig del av kampen för ett Nacka som är såväl modernt som expansivt på rätt sätt – och som samtidigt fortsätter att vara ett grönt hem för Nackaborna.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

21 februari 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

Lisskulla Zayane reserverade sig mot beslutet för Miljöpartiet och angav följande.

”Miljöpartiet vill inte se någon ny bebyggelse i Ryssbergen över huvud taget och vi är starkt kritiska till detaljplanen för området, som dock inte har vunnit laga kraft ännu.

En exploatering här medför förlust av ovärderliga naturvärden, biologisk mångfald som aldrig kan återskapas, och innebär en förlust av flera viktiga ekosystemtjänster.

Området har ett stort värde som rekreations- och friluftsområde både för dagens närboende och alla nya nackabor som kommer flytta in i centrala Nacka under de kommande åren. Området används redan idag flitigt av över 3000 barn och ungdomar från skolorna i närområdet, både för teoretisk undervisning, praktiska tillämpningar och mer fysiska aktiviteter.

Nacka är idag en rik kommun, och stor del av rikedomen ligger i alla de fantastiska naturområden som finns i kommunen. Här har den stadsnära urskogslika naturen i Ryssbergen en särskild plats i alla naturvänners hjärta. Utan den delen av Ryssbergen den politiska majoriteten nu vill skövla, blir Nacka en fattigare kommun.”

Rolf Wasteson reserverade sig mot beslutet för Vänsterpartiet och angav följande.

”Vänsterpartiet delar det stora missnöjet med Naturreservatets avgränsning som framkommer i samrådet från de flesta inkomna synpunkterna. Det är en samlad miljörelse med naturskyddsföreningen i spetsen som en mycket kunnig remissinstans. Det är naturligtvis även Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen som kommer fram till samma svar. Den nu föreslagna avgränsningen gör Naturreservatet för litet. Det kommer drabba spridningskorridorer och att bara 40 % av den ekologiska värdekärnan skyddas är helt enkelt inte tillräckligt enligt samstämmiga remissinstanser i sina samrådsyttranden.”

Protokollsanteckningar

Peter Zethraeus lät anteckna följande till protokollet för Moderaterna.

”Ryssbergen är ett fantastiskt område, orörd gammelskog med naturvärden i klass med Tyresta Nationalpark. Den politiska ambitionen har sedan länge varit att rädda området för framtiden. När det som här gäller privatägd mark, är en sådan ambition inte helt okomplicerad.

För oss handlar inte frågan om att Ryssbergen ska räddas för framtiden, utan om hur marken ska räddas.

Vi är helt transparenta med att vi släpper fram en detaljplan som bebygger 17% av området i bullerstört läge, och att vi därigenom skapar möjligheten att här och nu rädda 83% av området som Naturreservat och naturmark för framtiden. Den möjligheten bör vi ta.

Politik handlar om att finna kompromisser och att landa i bra avvägda lösningar.

Det är enkelt att som huvudparten av oppositionen stå på barrikaden och ropa att hela Ryssbergen ska vara naturreservat. Men ingen av dem har förklarat hur det ska gå till.

Att instifta naturreservat i strid med markägarens vilja är en komplicerad och oviss process.

Att hänvisa till planmonopolet är inte att lösa ut frågan, det är att skjuta den på framtiden och förlita sig på framtida majoriteter.

Vi Moderater står upp för Nackas gröna värden. Bara i år instiftar vi naturreservat, inklusive Ryssbergen, om 260 hektar, en yta stor som halva Södermalm.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

21 februari 2022

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunfullmäktige

Nackaborna är också de kommuninnevånare i Sverige som har närmast till skyddad natur, i snitt 600 meter. Vår vision är att halva Nacka ska vara grönt.”

Hans Peters lät anteckna följande till protokollet för Centerpartiet.

”Det är glädjande att vi nu närmar som slutet på den långa process som nu leder fram till att Ryssbergen blir naturreservat. Det ser vi som en stor framgång och vi anser också att kompromissen mellan bevarande och ny bebyggelse är acceptabel. Det är förvisso beklagligt att den nya markägaren som nyligen köpt den bit mark som ligger mot Svindersviken motsätter sig bildandet av reservatet på sin mark, men kommunen kommer ändå att gå vidare med reservatsbildningen. Antingen förvärvar kommunen den marken eller så kommer kommunen åberopa intrångsersättning vilket markägaren inte kan motsätta sig”

Gunilla Grudevall-Steen lät anteckna följande till protokollet för Liberalerna.

”Liberalerna ställer sig bakom bildandet av Ryssbergens naturreservat och den nya bebyggelsen i Ryssbergen. Liberalerna har varit drivande i bildandet av naturreservatet och har varit tydliga med att det ska ske samtidigt som planerna för bostäder antas. Ingen byggnation utan naturreservat.”

Anders Tiger lät anteckna följande till protokollet för Kristdemokraterna.

”Vi gläds inte över att natur byggs bort på några procent av Ryssbergens yta. Det vi gläds över, vad gäller det här projektet, är följande:

- att projektet bidrar till Nackas stora miljösatning – tunnelbanan. Kanske den största miljösatningen i Nacka någonsin
- att 80 procent av området Ryssbergen får ett mycket starkt skydd, att det under överskådlig tid förblir naturområde och väldigt svårt att i ett senare skede exploatera
- att vi får till bostäder till människor som lider av bostadsbristen i Stockholmsområdet
- att naturinventering och planering av projektet gjorts så omfattande och noggrant, att de 80 procent som skyddas får ett genomtänkt och gott skydd
- att vi får fler arbetstillfällen i Nacka genom en byggnad som samtidigt ger naturområdet bakom, och de nya bostäderna, ett bra bullerskydd.

Vi menar att det är stora och bestående värden som skapas genom detta beslut.”

Helena Westerling lät anteckna följande till protokollet för Socialdemokraterna.

”Vi socialdemokrater är nöjda med att avtal, detaljplan och genomförandebeslut för såväl nya bostäder, verksamhetslokaler och nytt naturreservat nu finns på plats. Nacka ska vara en kommun som tänker på oss som är invånare här och nu, såväl som nästa generation. Ett naturreservat har nu förutsättningar för att kunna bildas och ge ett varaktigt skydd till en stor del av Ryssbergen för framtiden. Det tycker vi är väldigt positivt.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande